

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019
ASiantuntijaeläinlääkäri Olli Ruoho, ETT ry

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

”HALLITSE PUHDISTUSTEKNIikka, HILLITSE
TARTUNNAT”

KOKKOLA 10.04.2019

OLLI RUOHO
ASiantuntijaeläinlääkäri
ETT ry
www.ett.fi

ELÄINTEN TERVEYS ETT RY

- Jäseninä teurastamot, meijerit ja munapakkaamot
- Toimipaikka Seinäjoki
- Toiminnanjohtaja 2019: Ina Toppari
- 8 toimihenkilöä
  - 4 (5?) asiantuntijaeläinlääkäriä
    - Olli Ruoho: tautiriskien hallinta, saneeraus
    - Hannele Nauholz: tuonninohjaus, siipikarja-th
    - Hertta Pirkkalainen (1.8.2019 alkaen)
    - Ina Toppari: Sikava > tj.
    - Erja Tuunainen: Naseva
  - 2 rekisterivastaavaa
    - Sari Hintikka: Sikava
    - Paula Halkosaari: Naseva
  - Hallintovastaava Marketta Rantala

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019

ASiantuntija ELÄINLÄÄKÄRI OLLI RUOHO, ETT ry

ETT

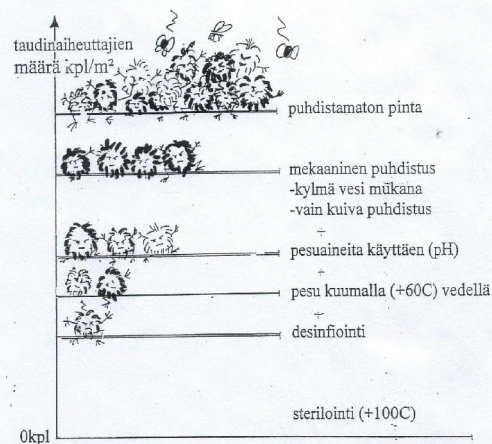
"BIOTURVALLISUUS"

- Hyvä hygieniataso kaikissa tuotantoketjun vaiheissa
  - elintarviketurvallisuus
  - kotieläintuotannon taloudellinen tulos
- "Hygienia"
  - taudinaiheuttajien määrän alentaminen sellaiselle tasolle, että eläimet pysyvät terveinä
  - "Hygienius": turvallisuuden jumala muinaisessa Kreikassa
- Puhdistus ja desinfiointi:
  - desinfiointiaineet tehoavat vain puhtailla pinnoilla
  - "liian desinfiointi ei onnistu"

ETT

HYGIEENISET TOIMENPITEET eli

TAUDINAIHEUTTAJIEN MÄÄRÄN ALENTAMINEN SELLAISELLE TASOLLE, ETTÄ ELÄIN EI SAIRASTU

-mitä heikompi vastustuskyky, sitä alhaisemmaksi on taudinaiheuttajien määrä saatava

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

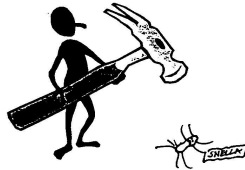
KOKKOLA 10.4.2019

ASiantuntija ELÄINLÄÄKÄRI OLLI RUOHO, ETT ry

ETT

ELÄINTILOJEN SÄÄNNÖLLINEN PUHDISTUS

- Parantaa tuotantohygieniaa
- Pientää tartuntapainetta
- Vähentää tautiriskejä

ETT

MEKAANINEN PUHDISTUS

- Eläimet pois tuotantotilasta
- Mekaanisesti irtoava lika, kuivapuhdistus
- Tarvittaessa liotus runsaalla vedellä lika ja lantakerrostumien irrottamiseksi
- Kuivalannan ja kuivikkeiden poisto
- Lietekourujen tyhjennys

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019
ASiantuntija ELÄINLÄÄKÄRI OLLI RUOHO, ETT ry

ETT

ALKUDESINFIOINTI

- Tarkoituksena on estää mahdollisten taudinaiheuttajien leviäminen tuotantotilassa ja sieltä ympäristöön, erityisesti virustartunnat
- Pesijän työturvallisuus, tartuntojen leviäminen pisaratartuntoina; painepesurin tuottama pesusumu => suojainten käyttö !
- Tartuntareitit ympäristöön katkaistava !
- Desinfiointiainepesut, yleensä voimakkaita emäksiä, ei-klooripitoisia on saatavilla (Kryptosporidioosissa siihen tehoavat valmisteet)
- Liotus yön yli (?) tai vähintään pari tuntia

ETT

PESU KUUMAPAINEPESURILLA (HÖYRYPESU)

- Lämpötila 60 °C
- Pesevät desinfiointiaineet
- Suunta ruokintalinjasta ja juomalaitteista poispäin
- Kohtuullinen paine
- Suojavarusteet, käyttöturvallisuus
- Ilmastoinnin sulkeminen
- Riski tartuntojen leviämisestä, pisaratartunnat

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019

ASiantuntija ELÄINLÄÄKÄRI OLLI RUOHO, ETT ry

ETT

KUIVATUS!

- Päivästä viikkoon (?)
- Edellytys loppudesinfiointiin onnistumiselle
- Tarvittaessa lisälämpöä käyttäen
- Ellei onnistu, on parempi tyytyä kuivapuhdistukseen ja -desinfiointiin
(kuivadesinfiointiaineet, sammutettu kalkki SL 90)

ETT

LOPPUDESINFIOINTI

- Kuivuneille pinnoille
- Desinfiointiaineet imeytyvät huonosti veden kyllästämiin puu- ja betonipintoihin

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019

ASiantuntija ELÄINLÄÄKÄRI OLLI RUOHO, ETT ry

LOPPUDESINFIOINTI

Ongelmakohtia:

- Kuluneet ja rikkiäiset betoni-, puu- ja vaneripinnat
- Karsinoiden pohjat, lattian halkeamat, lattiakaivot
- Ovien kynnykset, ovien ja ikkunoiden karmit
- Kosteudelle ja syöpmiselle herkät sähkölaitteet
- Erityisesti kryptosporidien ookystat, sian suolinkaisten munat yms. säilyvät kosteassa ja syöpyneessä betonissa ym. rikkonaisissa rakenteissa

DESINFIOINTIAINEEN TEHOON VAIKUTTAA

- Käytetyn aineen pitoisuus
- Lämpötila
- Kosteus
- Pinnan likaisuus
- Ph ja veden kovuus
- Altistusaika
- Vastustuskyky
- Pintamateriaali

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019

ASiantuntija ELÄINLÄÄKÄRI OLLI RUOHO, ETT ry

ETT

PESU- / DESINFOINTIAINEISTA ENNEN KÄYTTÖÖN OTTOA

Perustiedot

- valmistaja, markkinoija, soveltuvuus aiottuun käyttö-tarkoitukseen, yhteensopivuus muiden valmisteiden kanssa

Koostumus ja muut ominaisuudet

- vaikuttava aine / aineet, olomuoto, käyttöliuoksen pH, annostelu (esim. dl/10 litraa), tilavuuspaino (kg/litra)

Tärkeää !!

- Onko testattu (desinfiointiaineista tehotaulukko), käyttöturvallisuustiedote, käyttöohje, KETU (Tukes kemikaalirekisteritieto), säilyvyys varastoitaessa, milloin tiedot päivitetty

ETT

ETT

DESINFOINTIAINEIDEN LEVITYSMENETELMIÄ

- Suihkutus
- Vaahdotus
- Geeli
- Sumutus; kylmä- tai lämminsumutus, kantoaine
- Kaasutus (formaliini)
- Savukaasudesinfiointi ("savupommi")

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019
ASiantuntija ELÄINLÄÄKÄRI OLLI RUOHO, ETT ry

ETT

KRYPTOSPORIDIEN ERIKOISOMINAISUUKSIA

- Tautia sairastavat ja ripuloivat eläimet erittävät suuria määriä ookystia; jopa 200 000 ookystaa/g ulostetta 6 ensimmäisen elinviikon aikana, halofunginilla lääkityt vielä enemmän
- Jopa alle 10 ookystaa riittää aiheuttamaan tartunnan, monistuu myös suolen sisällä aiheuttaen uuden infektion ja taudin pitkittymisen
- Ookystat taudinaiheutuskykyisiä heti suolesta ulos tullessaan, aikaa vastatoimille ei juurikaan jää

ETT

KRYPTOSPORIDIEN ERIKOISOMINAISUUKSIA

- Ookystat erittäin kestäviä ulkoisille olosuhteille, säilyvät ympäristössä jopa 6 kuukautta kosteassa lannassa
  - Infektioannos erittäin pieni => 99 % desinfiointitehokaan ei riitä, pelkkä karsinoiden pesu ja desinfiointi vasikoiden välillä ei estä sairastumista
  - Ookystat tuhoutuvat kuivuuksaan puhtaalla pinnalla 4 tunnissa, + 70 °C lämmössä 10 sekunnissa
- => - Pesu kuumalla vedellä,
tuotantotilojen kuivatus !!

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019
ASiantuntija ELÄINLÄÄKÄRI OLLI RUOHO, ETT ry

ETT

KRYPTOSPORIDEIHIN TEHOAVIA DESINFIOINTIAINEITA

- Kenocox; amiinien, erilaisten alkoholien ja kvaternääristen ammoniumyhdisteiden seos
- Neopredisan; fenolin ja kresolin seos, normaalia väkevämpänä 3 % liuoksena, pääsääntöisesti tyhjässä eläintilassa
- Kilcox Extra; fenolin, glutaraldehydin ja kvaternääristen ammoniumyhdisteiden seos, normaalia väkevämpänä 3 % liuoksena, pääsääntöisesti tyhjässä eläintilassa

ETT

MUUTA TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUKSESTA JA DESINFIOINNISTA

- Huokoisille betoni- ja puupinnoille sammutetusta kalkista (SL 90) tehty kalkkivelli:
[www.ett.fi/ohjeet ja lomakkeet / puhdistus- ja saneerausohjeita](http://www.ett.fi/ohjeet_ja_lomakkeet/puhdistus-ja_saneerausohjeita)
- Vasikoiden karsinoiden tiheä lannan poisto, hyvä kuivitus ja pohjalle kuivadesinfiointiainetta, useita eri valmisteita, kuivattaa ookystia (?)

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019

ASiantuntijaELÄINLÄÄKÄRI OLLI RUOHO, ETT ry

ETT

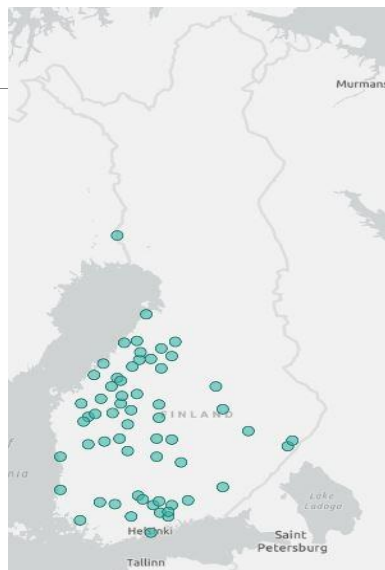
MUUTA KRYPTOSPORIDIOOSIN VASTUSTUKSESTA

- Tärkeintä tartuntapaineen alentaminen ja tartuntaketjun katkaisu:
  - Hyvä poikimahygienia, vastasyntyneen vasikan suojaaminen ulostetartunnalta, hyvälaatuisen ternimaidon saanti
  - Vastasyntyneiden vasikoiden pitäminen erillään vanhemmista vasikoista
  - Eri-ikäisten vasikoiden kasvattaminen pysyvissä ryhmissä
  - Tuotantotilojen puhdistus ja desinfiointi
  - Lääkitykset

ETT

KRYPTOSPORIDIOOSIN ESIINTYMINEN

TUOTANTOTILOJEN PUHDISTUS JA DESINFIOINTI KRYPTOSPORIDITILALLA

KOKKOLA 10.4.2019
ASiantuntija eläinlääkäri Olli Ruoho, ETT ry

MUUTA KRYPTOSPORIDIOOSIN VASTUSTUKSESTA

Ohjeita kryptosporidioosin vastustukseen:
www.ett.fi/tarttuvat_taudit/nautojen_tarttuvat_taudit/kryptosporidioosi

Tartuntatiloille erityistilannemerkinä Nasevaan!

KIITOS, KYSYMYKSIÄ?

